

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. V. Refellitur opinio Bellarmini

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

plebendos, ut eis non nasci potius expediret. Et paulo infra: *Quis dubitavit parvulos non baptizatos, qui solum habent originale peccatum, in damnatione omnium levissima futuros? Quis, qualis, & quanta erit, quamvis definire non possum, non tamen audeo dicere, quod eis, ut nulli essent, quam ut ibi essent, potius expediret.* Quibus verbis non solum suam hac in re dubitationem & anxietatem declarat, sed etiam magis propendet & inclinatur in nostram sententiam: docet enim hanc Christi Domini de proditore Juda sententiam, melius erat illi si natus non fuisset, non posse parvulis accommodari: quod falsum esset, si illi poena ignis torquerentur; nam licet non esse secundum se non sit appetibile, utpote pura boni privatio, bene tamen in quantum est alleviativum cruciatibus & poenae, ut docet D. Thomas in supplem. qu. 92. art. 3. Item subdit Augustinus, tales parvulos esse in damnatione omnium levissima futuros; quod non esset verum, si aliquam poenam sensus sustinerent: è contra vero si à poena sensus immunes sint, mitior procul dubio & tolerabilior erit eorum damnatio.

Addo quod idem S. Doctor lib. 3. de lib. arbit. cap. 23. ait quod *sicut vita esse potuit media inter rectè factum atque peccatum, ita & potest dari sententia iudicis media inter premium atque supplicium*: Sed si parvuli paterentur poenam damni & sensus, illorum sententia non esset media inter premium & supplicium, ut de se patet: Ergo ex mente Augustini, parvuli solà poenà damni puniuntur.

Nec valet si dicas, sententiam parvulorum idè ab Augustino mediam inter premium & supplicium constitui, quia mitiori poenà quam adulti puniuntur. Non valet inquam, nam etiam inter adultos unus mitius alio punitur, & homines mitiori poenà quam Dæmones regulariter loquendo sunt puniendi; & tamen nemo dicit aduulum mitiori poenà puniendum, vel auditurum mediam sententiam inter premium & supplicium: Ergo si parvuli poenam sensus & damni paterentur, malè Augustinus assereret mediam esse inter premium & supplicium parvulorum sententiam.

Objicies tertio: Parvuli in hac vita puniuntur poenà sensus: Ergo & in alia. Antecedens constat ipsa experientia, qua videmus parvulos in hanc lucem prodeuntes, morbis, doloribus, morti, aliisque praesentis vitae miseriis esse obnoxios. Consequentia verò probatur: Si parvuli poenà sensus in hac vita punirentur, & post mortem essent ab illa immunes, sequeretur eos esse melioris conditionis post mortem, quam ante mortem: Sed hoc videtur absurdum: Ergo & illud.

Respondeo distinguendo Antecedens: Parvuli in hac vita puniuntur poenà sensus, per accidens, concedo Antecedens: per se, nego Antecedens, & Consequentiam.

Explicatur solutio: Mors & alii corporales defectus non sunt poena per se taxata pro culpa originali, sed tantum carentia originalis iustitiae, quae immortalitatem & impassibilitatem praestabat, ac proinde illà sublata, sequuntur mors & ærumnae temporales seu corporales, in virtute agentium naturalium: in alia autem vita nihil ager virtutè naturæ, sed secundum ordinem divinæ iustitiae, sive in animam, sive in corpus: quare ut poena sensibilis responderet in alia vita originali peccato, deberet hoc fieri

Tom. III.

ex ordinatione divina, praedictam poenam taxante, & destinante per se ad illius punitionem. Unde ad probationem consequentiae, neganda est sequela Majoris: licet enim parvuli in hac vita corporales ærumnas sustineant, & post mortem sint ab illis immunes, non tamen sequitur eos, esse melioris conditionis post mortem, quam ante mortem; quia melius est omnes sustinere miseriae cum aptitudine ad videndum Deum, & illo fruendum, quam omni calamitate positivè carere, sine huiusmodi aptitudine.

Objicies quarto: Si tantum poena damni debetur originali peccato, sequitur quod adultus, qui decedit ex hac vita cum peccato originali & actuali mortali, non mereatur plus poenae, quam ille qui moritur cum solo actuali mortali: Sed hoc videtur absurdum: Ergo & illud. Sequela Majoris probatur: Per peccatum actuale mortale adultus incurrit totalem privationem visionis beatæ: Ergo si peccato originali poena tantum damni, seu privatio visionis beatæ, debeat, non plus incurrit poenae, qui cum peccato originali & actuali mortali decedit, quam qui moritur cum solo originali.

Respondeo morientem cum peccato originali & actuali simul, mereri plus poenae damni intensivè quodammodo, quia meretur poenam damni duplici titulo totali, & poena damni intenditur moraliter, quando ex multiplici titulo tanquam causa totali debetur: quemadmodum, ut ait D. Thomas in 4. dist. 18. qu. 2. ar. 3. in fine, magis excommunicatus est qui committit plura & diversa peccata, quorum singulis annexa est major excommunicatio, quamvis qualibet major excommunicatio sit totalis privatio bonorum communium Ecclesiae.

Objicies ultimum: Veniale peccatum, quod levius est originali, in altera vita punitur poenà sensus: Ergo multò magis originale eadem poenà puniatur.

Sed nego consequentiam, & paritatem: nam peccatum veniale, quamvis sit levius originali, est tamen voluntarium voluntate propria, & habet aliquam conversionem & delectationem inordinatam, secus autem peccatum originale: unde cum poena sensus correspondeat propriae voluntati, & conversioni ac delectationi inordinatae, non mirum si illud in altera vita poena sensus puniatur, istud verò sola poena damni.

§. IV.

Refellitur opinio Bellarmini.

Dico secundò, pueros cum originali ex hac vita migrantes, nullo affici dolore, vel tristitia interiori, ob carentiam beatificae visionis. Ita D. Thomas locis supra citatis.

Probat primò ex SS. Patribus: nam Gregorius Nissenus supra relatus ait, quod *immatura mors infantium demonstrat neque in doloribus & tristitia futuros esse eos, qui sic vivere desierunt.* Et Augustinus loco supra citato asserit poenam, qua punitur originale peccatum, omnium mitissimam esse; quod esset falsum, si ratione beatitudinis amissae parvuli dolorem & tristitiam interiori sentirent: ut enim docet Chrysostomus homil. 24. in Matth., & homil. 47. ad populum Antioch. dolor quem damnati sentiunt ob amissam beatitudinem, major est dolore sensibili ab igne inferni causato.

LII

Con-

199. Confirmatur: Augustinus ibidem profitetur A ad gloriam autem habendam nullum jus præcæsit in parvulis, vel si præcæsit, dependebat omnino ab extrinseco; & ideo ob amissam beatitudinem non possunt tristi rati onabiliter.
- Nec displicet quod aliqui Theologi addunt, nimirum admitti ibi divinx providentiæ suavitatem, quæ parvulos illos in suo statu tranquillitate conservat. Quam providentiæ suavitatem quotidie experimur, videmus enim pauperulos frusto panis contentos, & in rigida etiam hyeme, licet seminudos & frigore algentes, alacres tamen & pacatos esse, dum vident nobiles ejusdem naturæ, divitiis & deliciis redundantantes.
- §. V.
Sententia Carbarini confutatur.
- Dico tertid: Parvuli cum peccato originali B decedentes, post diem judicii, non erunt beati beatitudine naturali. 205.
- Probatum primò conclusio: Beatitudo naturalis non est compossibilis cum averfione à Deo ut conditore naturæ; sicut nec supernaturalis cum averfione à Deo ut auctore supernaturali: Atqui parvuli ratione culpæ originalis sunt averfi à Deo, nedum ut auctore gratiæ, sed etiam ut naturæ conditore; tum quia una averfio sine alia nequit subsistere, ut frequentius Theologi docent; tum etiam quia peccatum capitale Adami, quo parvuli sunt inquinati, utramque averfionem continebat, & consequenter utraque fuit per originem traducta: Ergo non sunt beati beatitudine naturali.
- Dices: D. Thomas in 2. dist. 33. qu. 2. art. 2. 206. ad 5 ait: *Quamvis pueri non baptizati sint separati à Deo, quantum ad illam conjunctionem qua est per gloriam, non tamen ab eo penitus sunt separati, imò ipsi coniunguntur per participationem naturalium bonorum, & ita de ipso gaudere poterunt naturali cognitione & dilectione*: Sed cum dilectione naturali non potest stare averfio à Deo ut conditore naturæ: Ergo parvuli ratione culpæ originalis non sunt averfi à Deo ut auctore naturæ.
- Respondeo D. Thomam non loqui de dilectione naturali amicabile, efficaci, & perfecta, 207. quæ sola cum averfione à Deo ut auctore naturæ incompossibilis est, sed de dilectione naturali, quæ fertur in Deum, prout est essendi naturale principium, quæ cum averfione à Deo ut fine ultimo naturali stare potest, ut patet in Dæmonibus, qui Deum, prout est essendi naturale principium, plusquam seipfos diligunt, sicut demonstrat D. Thomas 1. p. qu. 60. art. 5. & tamen ab ipso ut fine ultimo tam naturali quam supernaturali averfi sunt.
- Probatum secundo conclusio: Parvuli ex hac vita cum peccato originali migrantes, manebunt perpetuò inclusi in loco tenebroso, nempe in limbo, eique alligati: Sed cum tali detentione & alligatione stare non potest naturalis foelicitas; illa enim omnium bonorum naturalium aggregatorem, & omnium malorum & incommoditatum exclusivam importat Ergo illi parvuli non erunt naturali foelicitate beati. Minor patet, Major autem probatur primò ex Augustino ferm. 14. de verbis Apostoli, ubi expressè docet non esse locum medium inter regnum & infernum: Sed parvuli post judicium non erunt
200. Ratio etiam id suadet: nam ut discurret D. Thomas in 2. dist. 83. qu. 2. Ex hoc quod caret B aliquis eo quod suam proportionem excedit, non affligitur, si sit recta rationis, sed tantum eo quod caret eo ad quod aliquo modo proportionatus fuit. Sicut nullus sapiens homo affligitur de hoc quod non possit volare sicut avis, vel quia non est rex vel imperator, cum sibi non sit debitum, affligitur autem, si privaretur eo ad quod habendum aliquo modo aptitudinem habuit. Quia ergo omnis homo usum liberi arbitrii habens, proportionatus est ad vitam æternam consequendam, quia potest se ad gratiam preparare, per quam vitam æternam merebitur; ideo si ab hoc deficiat, maximus erit dolor, quia amittit illud quod suum esse possibile fuit. Pueri autem nunquam fuerunt proportionati ad hoc quod vitam æternam haberent: quia neque eis debebatur ex principii naturæ, cum omnem facultatem naturæ excedat, nec acius proprios habere potuerunt, quibus tantum bonum consequerentur: & ideo nihil omnino dolebunt de carentia visionis divinæ; imò magis gaudebunt de hoc quod participabant multum de divina bonitate, & perfectionibus naturalibus.
201. Dices: Tales parvuli habuerunt ad ipsam beatitudinem, proportionem, & ordinationem in Adamo, in quo eorum voluntates interpretativè continebantur: Sed hoc sufficit ut de illius jactura doleant: Ergo hæc ratio D. Thomæ non convincit.
202. Confirmatur: Si quis patrimonio privetur D ob parentis delictum, non minus dolet, quam si propria culpa exhæredetur; & tamen tunc patrimonium non fuit in illius potestate, sicut nec culpa parentis: Ergo amissio boni non existentis in subjecti potestate, dolorem rationabilem excitat.
203. Ad objectionem respondeo, concessa Majori, negando Minorem: Sapientes enim, qui à passionibus non moventur, sed sola ratione ducuntur (cujusmodi erunt pueri illi) non dolent de amissione, vel de non adeptione bonorum, quæ sibi gratis promissa sunt, quando per ipsos non stat quominus ea recipiant; reputant enim illa ac si promissa sibi non fuissent. Unde S. Thomas ibidem in 2. argum. Sed contra, sic ait; Recta ratio non patitur ut aliquis perturbetur de eo quod in ipso non fuit ut vitaretur; propter quod Seneca probat, quod perturbatio in sapientem non cadit: Sed in pueris est ratio recta, nullo actuali peccato obliquata: Ergo non turbabuntur de hoc quod talem poenam (carentiam scilicet visionis Dei) sustinent, quam vitare nullo modo potuerunt.
204. Ad confirmationem, concessa Antecedente, nego Consequentiam & paritatem: Ratio discriminis est, quia ad proprium patrimonium quilibet est ordinatus, habetque naturale jus ad illud, & ideo sive aliena, sive propria culpa, aliquis exhæredetur, rationabiliter dolet: